

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

סימוכין: 2020-760700
ירושלים, כ"א בכסלו תשפ"א
07 בדצמבר 2020

סיכום דיון

מיום שני, כ"א בכסלו תשפ"א, 07.12.2020 בנושא:

בטיחות בדרכים של כלי רכב כבדים - דוח מבקר המדינה 71א

- הוועדה שמעה את דבריו של עו"ד צחי סעדי מנהל החטיבה לביקורת תחומי כלכלה ואנרגיה במשרד מבקר המדינה על כך שצי הרכב הכבד הינו משמעותי בגודלו ביחס לשאר כלי הרכב וזאת בהשוואה בינלאומית וכמו כן גם פוטנציאל ההרס במקרה של תאונה הוא גבוה ביותר. עו"ד סעד ציין שהדוח מצא ליקויים בתחומים רבים החל בתחום התיכנון דרך תחום הטיפול בגורם האנושי, הפיקוח והאכיפה על הענף והסדרתו, והקמת תשתיות תומכות בטיחות. עו"ד סעד הדגיש שבנושא הטכוגרף קיימת גרירת רגליים על פני שנים ארוכות ואין התקדמות משמעותית בנושא בדומה ליישום תוכנית אב למטענים.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר עפר אליישר מנהל אגף תכנון כלכלי במשרד התחבורה על כך שענף המטענים משפיע על הגודש ועל התעבורה בכלל בישראל. מר אליישר ציין שתוכנית האב למטענים הוכנה בין השנים 2007 עד לשנת 2014 בה היא נחתמה. מר אליישר ציין שכעת מבוצעת עבודה על סקר משאיות יחד עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כאשר העבודה צפויה להימשך כשנתיים. מר אליישר עדכן שרק לאחר שמדינת ישראל תצטרף לאמנה בינלאומית בנושא התחבורה הבינלאומית ותיישם את התקנות בהתאם למתחייב על-פי האמנה בהקשר למגבלת שעות הנהיגה או אז יהיה אפשר להטמיע את נושא הטכוגרף הדיגיטלי.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' דלית רגב מנהלת אגף הפיקוח במשרד התחבורה על כך שכאשר נמצאים ליקויים חמורים בכלי רכב כבדים, ניידות משרד התחבורה מורידות רכבים מהכביש. גב' רגב ציינה שנושא האכיפה מטופל גם על-ידי המשטרה ולצורך כך מתבקש שיתוף פעולה עם גורמים ממשלתיים נוספים. גב' רגב עדכנה שהוקם בנושא אכיפת כלי רכב כבדים "שולחן עגול" עם הגורמים השונים (משטרה, רלב"ד, מועצת המובילים ועוד) כאשר אחת לחודש מתקיימת פגישה לקידום הנושא. גב' רגב עדכנה שלפני שבועיים אושרו בוועדת הכלכלה תקנות בהקשר למטענים.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר גבי בן הרוש יו"ר מועצת המובילים על כך שלצערנו הליקויים וההמלצות מדוח מבקר המדינה נשארו בגדר המלצה בלבד. מר בן הרוש ציין שקיימות המלצות של ועדת סגיס משנת 2002 ונכון להיום שנת 2020 עדיין מדברים על ההמלצות האלה שלא יושמו. מר בן הרוש הדגיש שבשנת 2014 ניתנו המלצות בהקשר לנושא הטכוגרף הדיגיטלי וגם בנושא זה עד כה לא היה יישום ועדיין מדברים על הנושא. מר בן הרוש הדגיש שמורי הנהיגה לא עוברים הכשרה מתאימה ובשל כך הם ממשיכים ללמד תלמידי נהיגה על רכב כבד, חומר שלא מעודכן מזה 40 שנה. מר בן הרוש ציין שלפי התקנות היום לא צריך לבצע ליווי וחינוך לנהג רכב כבד על אף שמועצת המובילים ביקשה כבר לפני שנים רבות לשנות את התקנה ולהוסיף חובת חניכה למשך חצי שנה.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' רחלי טבת ויזל מנכ"לית הרלב"ד על כך שבשנת 2020 חלה ירידה של 25 אחוזים במעורבות כלי רכב כבדים בתאונות דרכים ולמרות ששנה זו הינה חריגה בשל הקורונה יש להדגיש כי לא חלה ירידה בסך הנסועה של כלי רכב כבדים. גב' טבת ויזל ציינה שבנושא ניידות הבטיחות, נבדקו

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

למעלה מעשרת אלפים משאיות וחלקן הורדו מהכביש ובהקשר זה נעשית עבודה משמעותית במשטרה ובמשרד התחבורה. גבי טבת ויזל עדכנה שלאחרונה עברה תקנה בהקשר לריתום מטענים המהווה בשורה חשובה וזאת לעומת תקנה 118 בנושא ליווי וחניכה של נהגים ברכב כבד המתעכבת הרבה שנים. גבי טבת ויזל הדגישה שישנם נושאים הנמצאים בישורת האחרונה כגון הכנסת טכנולוגיות על מנת להתגבר על "שטחים מתים" בשדה ראייה של נהג שבמצב הנוכחי מהווה גורם משמעותי בתאונות בהן מעורבים כלי רכב כבדים. גבי טבת ויזל הדגישה שהירידה בהיקף מעורבותם של כלי רכב כבדים מוכיחה את היקף העבודה המאומצת בקידום הנושאים הקשורים לכלי רכב כבדים.

- הוועדה שמעה את דבריו של עו"ד יניב יעקב סמנכ"ל בעמותת אור ירוק על כך שהעיכוב בקידום נושאים שונים מהווה אחד הגורמים המשמעותיים בתאונות הדרכים בהן מעורבים כלי רכב כבדים. עו"ד יעקב ציין שלצערנו האחריות לקידום נושאים מועברת מגוף אחד לשני ואין גורם מוביל לנושא. עו"ד יעקב הדגיש כי יש למנות פרויקטור שיוביל את הנושא וישחרר חסמים בירוקרטיים המונעים את סיום העבודה והטמעתם של שינויים חשובים שיביאו להורדה בתאונות הדרכים ויחסכו חיי אדם יקרים.

- הוועדה שמעה את דבריו של תנ"צ בועז גולדברג סגן ראש אגף התנועה על כך שמחודש מאי 2017 פועלת יחידה ייעודית וייחודית לאכיפת כלי רכב כבדים כאשר עובדי היחידה מתמחים ברכב כבד. תנ"צ גולדברג ציין כי היחידה רושמת עשרות אלפי דוחות לכלי רכב כבדים בשנה כאשר הטיפול לא מסתיים רק בנהג אלא מגיע גם לרמת מנהלי החברות המתפעלות את הרכבים הכבדים. תנ"צ גולדברג הדגיש שהמשטרה מפעילה משקל נייד מיוחד לבדיקת כלי הרכב הכבדים בפריסה ארצית. תנ"צ גולדברג עדכן שאגף התנועה כולל כ-1000 שוטרים המחולקים ליחידות שונות כגון סיירים, יחידת האופנועים והיחידה הייעודית הייחודית לאכיפת כלי רכב כבדים. תנ"צ גולדברג ציין שהיקף הנסועה של כלי רכב כבדים לא נפגע למרות הקורונה ובהקשר זה ניתנו עשרות אלפי דוחות עד כה.

- הוועדה שמעה את דבריו של מר ישראל גנון יו"ר הסתדרות נהגי האוטובוס על כך שהרבה נהגים עובדים וחורגים משעות העבודה בשל כך שקיימת אי בהירות בהקשר לזמן ההפסקה או בשל פיצול יום העבודה על-ידי החברות המפעילות ועל כן משרד התחבורה חייב להוציא הבהרה. מר גנון ציין שלא מתקיימות השתלמויות ו/או הדרכות תקופתיות ובהקשר לכך קיימים נהגים האוחזים ברישיון נהיגה שנים רבות למרות שהם לא נוהגים בפועל וכאשר הם חוזרים לתחום לאחר תקופת זמן ממושכת הם נוהגים ללא קיום הדרכה, השתלמות ו/או ריענון מתאים.

- הוועדה שמעה את דבריו של מר שמעון סודאי יו"ר איגוד קציני הבטיחות והתעבורה על כך שבנושא הטכוגרף הדיגיטלי משרד התחבורה קובע את אופן הפעלת קווי הנסיעה ודבר זה משליך באופן ישיר על התנהגות הנסיעה. מר סודאי ציין שברגע שמפעיל משאית יודע שהוא חייב לשלם כסף על הדרכות ועריכת פעולות נוספות למשאית שמסקלה הכוללת עולה על 10 טון הוא מפעיל משאית במשקל נמוך יותר אבל בפועל הוא מעמיס על המשאית מטען כולל שעובר את המשקל המותר ומצב זה מביא לסיכון גדול בכבישים.

- הוועדה התרשמה שעומק המחדל בנושא זה הוא מהעמוקים בהשוואה לנושאים אחרים בהם עסקה הוועדה כאשר קיימת סחבת ארוכה בקידום נושאים המצילים חיים משנות ה-90. הוועדה סבורה שלא צריך להקים ועדת חקירה בנושא זה אלא יש לטפל בנושאים האלה ללא דיחוי כאשר הוועדה תמשיך לעסוק בנושא חשוב זה.